

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 635/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej obchodnou spoločnosťou [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná konateľ a advokát [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 13 Co 157/2015-143 z 22. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. februára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 13 Co 157/2015-143 z 22. októbra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sa sťažovateľka ako žalobkyňa domáhala proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), zaplata sumy 859,66 € s príslušenstvom, pričom istina predstavovala preddavok na trovy konania, ktorý sťažovateľka zaplatila advokátovi [REDAKOVANÉ] 14. januára 2010 na účely jej právneho zastupovania v konaní vedenom Okresným súdom Košice - okolie pod sp. zn. 17 Cb 77/2008, v ktorom tento súd vychádzajúc „z pomeru úspechu k neúspechu“ uznesením č. k. 17 Cb 77/2008-147 z 5. mája 2010 rozhodol „o povinnosti zaplatiť trovy konania žalovanej žalobcovi v sume 1.183,86 Eur (z toho trovy právneho zastúpenia 984,50 Eur) na účet právneho zástupcu ([REDAKOVANÉ]) v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku“. Sťažovateľka uviedla, že hoci tieto trovy boli [REDAKOVANÉ] zo strany obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], riadne zaplatené, 26. júla 2011 žalovaná, ktorá sa medzičasom stala právnym nástupcom [REDAKOVANÉ], podala okresnému súdu žalobu, ktorou sa od sťažovateľky domáhala zaplata sumy 104,63 € z titulu „nezaplatenej odmeny za vykonanú právnu pomoc vo veci 17 Cb 77/2008“. Okresný súd najprv rozsudkom č. k. 16 C 232/2011-76 z 13. marca 2012 zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovanej sumu 62,21 € s príslušenstvom, pretože zistil „rozdiel v hodnote jedného úkonu právnej služby“, ktorú žalovaná „oprávnené žiadala“ doplatiť za šesť vykonaných úkonov právnej služby, avšak po podaní odvolania sťažovateľkou krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co 54/2012-100 z 23. apríla 2012 uvedený rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh žalovanej ako nedôvodný zamietol, pretože „nemožno už v inom konaní preskúmavať správnosť priznania týchto trov“.

3. Aj žalobu sťažovateľky okresný súd rozsudkom č. k. 15 C 27/2013-123 z 9. júla 2015 zamietol, a to pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej, keďže

z výsledkov vykonaného dokazovania zistil, že „k platnému prevzatiu dlhu žalovaným nedošlo, nakoľko žalobca k tomuto súhlas nedal. Uvedené nebolo ani možné, keďže v čase keď [REDAKOVANÉ], preberala záväzky [REDAKOVANÉ] s účinnosťou od 01. 07. 2010 žalovaný o záväzku voči žalobcovi vedomosť nemal... Pokiaľ žalobca usudzuje, že medzi ním a [REDAKOVANÉ] existoval zodpovednostný právny vzťah na základe uzavretej Dohody o poskytovaní právnych služieb, nič nebránilo žalobcovi uplatniť si tento nárok priamo u [REDAKOVANÉ], ktorý nestratil právnu subjektivitu, len zmenil spôsob poskytovania právnych služieb a ako advokát vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným.“.

4. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. decembra 2015, rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa v tom čase účinného § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil.

5. Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že napadnutý rozsudok porušuje jej základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože vecnú legitimitáciu žalovanej nikdy nespochybnila, naopak, konkludentne prejavila súhlas s prevzatím pohľadávok a záväzkov po [REDAKOVANÉ]. Podľa jej názoru krajský súd v napadnutom konaní „obdobnú situáciu – skúmanie vecnej legitimitácie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. rovnakým spôsobom právne neposúdil a zároveň na ňu nedal rovnakú odpoveď“ ako v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 54/2012, čo je „v príkrom rozpore s princípom právnej istoty“. S poukazom na konkrétnu judikatúru ústavného súdu sťažovateľka preto v závere sťažnosti vyjadruje presvedčenie, že diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná.

6. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 13 Co 157/2015-143 z 22. októbra 2015 bolo

porušené jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) pritom možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konania (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 453/2011). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

12. Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 13 Co 157/2015-143 z 22. októbra 2015, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 27/2013-123 z 9. júla 2015 o zamietnutí návrhu sťažovateľky pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej. Napadnutý rozsudok krajského súdu považuje sťažovateľka za ústavne neudržateľný vzhľadom na to, že odvolací súd uvedenú procesnú podmienku konania neposúdil rovnakým spôsobom ako v súvisiacom konaní vedenom ním pod sp. zn. 11 Co 54/2012.

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne zastáva názor, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha

ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 222/2012).

14. Vo vzťahu k sťažovateľkou uplatnenej argumentácii ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že ústavného prieskumu rozsudku krajského súdu vydaného v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 54/2012 sa sťažovateľka samostatnou sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nedomáhala. Preto aj čo sa týka existencie rozdielnej judikatúry krajského súdu, ktorou sťažovateľka odôvodňuje porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd pripomína, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov a suplovať právomoc, ktorá je podľa § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zverená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému, resp. každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci *Beian v. Rumunsko* zo 6. 12. 2007).

15. Spor, v súvislosti s ktorým sa sťažovateľka uchádza o ústavnú ochranu, sa týka zaplatenia sumy 859,66 € s príslušenstvom z titulu vrátenia preddavku na trovy konania žalovanou, ktorá sa medzičasom stala právnym nástupcom [REDACTED] zastupujúceho sťažovateľku v predchádzajúcom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 Cb 77/2008.

16. Podľa § 238 ods. 5 OSP (účinného do 30. júna 2016) dovolanie nie je prípustné... vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach

desaťnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Ak je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky, dovolanie nie je prípustné, ak výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa prvej vety. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

17. Ak výška peňažného plnenia, o ktorom rozhodoval odvolací súd, neprekročila v určitej veci násobky minimálnej mzdy uvedené v ustanovení § 238 ods. 5 OSP, je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu neprípustné (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 20/09 z 27. mája 2009, resp. jeho rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 302/2012 z 12. novembra 2012, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 63/2014, ako aj jeho rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 446/2013 z 9. októbra 2014, ktoré bolo publikované ako judikát R 6/2015).

18. V súvislosti s touto problematikou aj ústavný súd vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok § 238 ods. 5 (účinný do 30. júna 2016 – teraz obdobne § 422 Civilného sporového poriadku) upravuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, pričom táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagatel'nú, ktorá vylučuje prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013), potom by bolo proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, IV. ÚS 94/2014). Z uvedeného dôvodu ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagatel'nú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľovi len celkom výnimočne, ak jeho sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)].

19. Vo veci sťažovateľky však o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde, hoci ústavný súd nespochybňuje jej tvrdenie, že preddavok na trovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 Cb 77/2008 jej vtedajšiemu právnenému zástupcovi zložila.

20. Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v spore o sumu, ktorá je zjavne bagateľná, ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri jej predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky nie sú splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, preto predloženú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní (II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07). Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia týchto práv sťažnosťou pred ústavným súdom. Skutočnosť, že sťažovateľka sa so skutkovým a právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Okrem toho reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (IV. ÚS 340/04).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2016